

Fiche 2: Mededeling over juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken

Titel:

- **Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de vervolgcontrole van de Mededeling van de Commissie over bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken (mededeling inzake film) van 26.9.2001 (gepubliceerd in het PB C 43 op 16.2.2002).**
- **Voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad over cinematografisch erfgoed en het concurrentievermogen van verwante industriële activiteiten.**

<i>Datum Raadsdocument:</i>	19 maart 2004
<i>Nr Raadsdocument:</i>	7583/04
<i>Nr. Commissiedocument:</i>	COM(2004) 171 definitief
<i>Eerstverantwoordelijk ministerie:</i>	Ministerie van OCW i.o.m. JUST, FIN, EZ

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep Audiovisueel, OJC-raad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De mededeling van de Commissie van 26 september 2001 over bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken, behandelde onder meer twee kwesties die voor de cinematografische industrie van levensbelang zijn, namelijk overheidssteun en de bescherming van het cultuurgood. De thans voorliggende mededeling is hierop het vervolg.

Op het gebied van de overheidssteun is de Commissie van plan aan de sector rechtszekerheid te verschaffen door duidelijke regels vast te stellen die tot 30 juni 2007 van kracht moeten blijven. Wat het filmerfgoed betreft, stelt de Commissie de goedkeuring voor van een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad inzake het filmerfgoed en het concurrentievermogen van verwante industriële activiteiten.

Overheidssteun aan de cinematografische sector:

Met betrekking tot de algemene aanpak van de Commissie inzake overheidssteun aan de cinematografische sector verlengt de Commissie, op aandringen van de lidstaten, de geldigheid van de specifieke compatibiliteitscriteria voor steun aan cinematografische en televisieproducties, als bedoeld in de mededeling, tot 30 juni 2007. In de tussentijd zal de Commissie werken aan een nieuw voorstel. Vooralsnog erkent de Commissie dat de filmproductiesector onder druk staat en is zij daarom bereid steun toe te staan indien de steunregelingen voldoen aan de voorwaarden van algemene wettelijkheid overeenkomstig het Verdrag en in het bijzonder indien de belemmeringen voor het vrije verkeer van werknemers, diensten en goederen in de Gemeenschap in deze sector worden teruggebracht. De achtergrond hierbij zijn in het bijzonder de zogenaamde “territorialiseringsclausules” van bepaalde steunregelingen. Deze “territorialiseringsclausules” verplichten de producenten om een bepaald bedrag van het filmbudget in een bepaalde lidstaat uit te geven en maken de volledige steunverlening van deze voorwaarde afhankelijk. Deze “territorialiseringsclausules” kunnen een belemmering zijn voor het vrije verkeer van werknemers, goederen en diensten in de Gemeenschap. Zij kunnen daardoor de interne markt fragmenteren en de ontwikkeling ervan afremmen. De Commissie erkent echter dat deze clausules onder bepaalde omstandigheden en binnen de door de mededeling vastgestelde grenzen gerechtvaardigd kunnen zijn om de voortdurende aanwezigheid van menselijke vaardigheden en technische expertise die voor cultuurcreaties nodig zijn, te waarborgen.

Bescherming van het filmerfgoed

In de mededeling van de Commissie over bepaalde juridische aspecten in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken wordt dieper ingegaan op het wettelijk verplichte depot van audiovisuele werken als een van de mogelijkheden om het Europese audiovisuele erfgoed te conserveren en in stand te houden. De Commissie doet het voorstel tot een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad “over cinematografisch erfgoed en het concurrentievermogen van verwante industriële activiteiten”. Alle lidstaten hebben reeds een systeem voor het verzamelen en bewaren van cinematografische werken die deel uitmaken van hun audiovisuele erfgoed. Vier op vijf van deze systemen zijn gebaseerd op een wettelijke of contractuele verplichting om alle films te deponeren, of ten minste die films die overheidssteun hebben gekregen. Volgens de Commissie geniet de doelstelling het Europees audiovisueel erfgoed te conserveren en in stand te houden brede steun, maar lopen de meningen over de wettelijke status van het depot van audiovisuele werken uiteen.

Rechtsbasis van het voorstel:

Voor de mededeling geldt: n.v.t. Bij het Voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad over cinematografisch erfgoed en het concurrentievermogen van verwante industriële activiteiten stelt de Commissie artikel 157 EG (industrie) als rechtsbasis voor. De preambule verwijst ook naar artikel 151 EG (cultuur), maar dat artikel wordt niet als rechtsbasis gebruikt.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Voor de mededeling geldt n.v.t., voor de aanbeveling co-decisie (zie ook 13b).

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: T.a.v. de mededeling: n.v.t.

Subsidiariteit: negatief. Het gaat hier om maatregelen die niet op communautair vlak thuis horen (NB. artikel 151 lid 5 EG stelt dat maatregelen m.b.t. harmonisatie van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van cultuur, zijn uitgesloten)

Proportionaliteit: negatief. Het voornemen om te komen tot een wettelijk verplicht depot van audiovisuele werken staat niet in verhouding tot het doel, te weten: een verbeterde distributie van het Europees audiovisueel erfgoed.

Consequenties voor de EU-begroting: geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Indien Nederland op basis van uitvoeringsmaatregelen o.g.v. de mededeling, verplicht zou worden om een wettelijk depot voor cinematografisch en ander audiovisueel materiaal in te stellen zonder uit te gaan van een selectief beleid op basis van kwaliteitscriteria (m.a.w. het behouden en beheren van alle audiovisuele werken), dan heeft dit grote financiële consequenties. Eventuele financiële consequenties komen ten laste van de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, in dit geval het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW). In de tweede helft van 2004 zal OCW met een kostenraming komen en een eerste inschatting hoe de eventuele financiële consequenties binnen de begroting gedekt zouden kunnen worden

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Het voorstel heeft mogelijk gevolgen voor twee instanties die thans door de Nederlandse overheid zijn aangewezen om op nationaal niveau zorg te dragen voor het behoud, beheer en ontsluiting van het audiovisuele erfgoed, namelijk het Nederlands Filmmuseum en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t. (het betreft een mededeling, resp. een aanbeveling)

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland is er voorstander van om audiovisueel erfgoed veilig te stellen voor de volgende generaties. Nederland is echter op basis van een drietal uitgangspunten sterk gekant tegen een wettelijke verplichting om alle audiovisuele werken te deponeren. Deze uitgangspunten zijn:

1. Nederland gaat uit van een selectiebeleid t.a.v. deponering op basis van het kwaliteitscriterium (kwaliteit boven kwantiteit). Een wettelijk depot maakt selectie onmogelijk. De hoeveelheid te conserveren erfgoed zal dusdanig toenemen dat er grote achterstanden zullen ontstaan (zelfs onder het huidige selectiebeleid bestaan er al aanzienlijke achterstanden), en dat het geldende beleid t.a.v. het waarborgen van een inhoudelijk verantwoord en beheersbaar bestand aan cultureel erfgoed zal worden doorkruist.
2. De financiële gevolgen die de wettelijke verplichting met zich mee zou brengen zullen te hoog zijn in verhouding tot het doel.
3. Nederland is ook vanuit het oogpunt van deregulering tegen de voorgestelde wettelijke verplichting.

Huidige Nederlandse situatie:

De huidige situatie m.b.t. audiovisueel erfgoed in Nederland geeft geen aanleiding tot een wettelijke regeling. De manier waarop, onder andere door middel van zorgvuldige geformuleerde selectiecriteria, de “Audiovisuele Collectie Nederland” tot stand komt en wordt vormgegeven (behoud, beheer en gebruik) stemt, ondanks de bestaande achterstanden m.b.t. conservering, in algemene zin tot tevredenheid.

Gezien het bovenstaande is Nederland dan ook van mening dat een wettelijk depot geen toegevoegde waarde zal hebben.

Overheidssteun aan de cinematografische sector:

Nederland kan instemmen met de verlenging van de specifieke comptabiliteitscriteria voor overheidssteun voor cinematografische en televisieproducties tot juni 2007. Vanuit het oogpunt van nationale cultuur bezien is het te begrijpen als er voor deze sector door lidstaten een territorialiseringsclausule in steunregelingen wordt opgenomen, ondanks het feit dat dergelijke voorwaarden de interne markt kunnen fragmenteren.